

aktüel sağlık

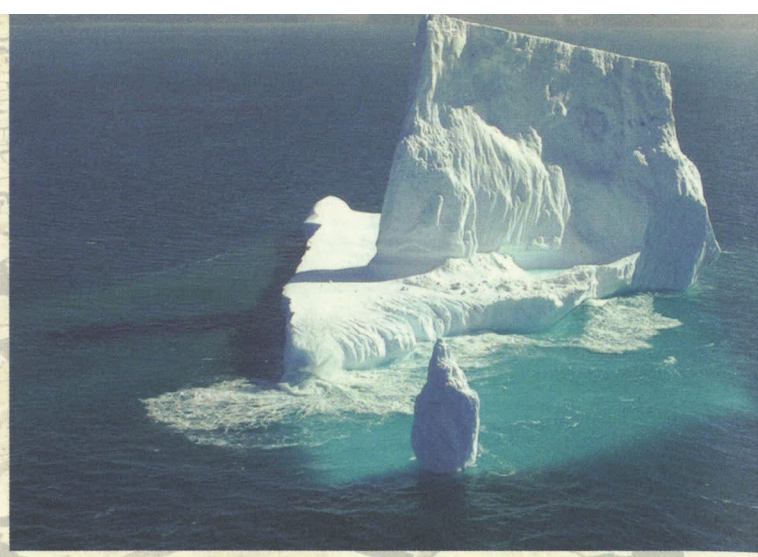

KÜRESEL ISINMA

Oscar Film Ödülüne layık görülen "Uygunsuz Gerçek" (Inconvineant Truth) belgeselini tüm dünyanın defalarca izlemesi gerek. Özellikle gençlerimiz ve yarınını düşünen kişilerin alınacak önlemler dizisine kulak vererek acil olarak bireysel katkılarını öğrenmeli ve hayata geçirmesi gerekiyor. Amerikan eski başkan yardımcısı Al Gore "dünyamızın ateşi çıkmış, ateşi çıkan çocuğun acilen ateşini düşürmek gerektiği gibi gezegenimizde acil önlemler dizesi derhal ele alınmalı" olduğu gerçeğine dikkatleri çekmek için dünya çapında konferanslara katılıyor. "Doğal Hayatı Koruma Derneği"nin konuğu olarak İstanbul'a gelen Al Gore, dünyada küresel ısınmanın yakın gelecekte ilk etkileyeceği bölgelerin başında Türkiye'nin de yer aldığını açıklamıştır. 15 yıl içinde Kilimanjero dağı ve Himalaya buzullarının bile yok olabileceğini söylemiştir.

Gore Kyoto Protokolünü imzalamayan Bush yönetimini de eleştirirken Türkiye'ye de Kyoto Protokolü'nü imzalama çağrısı yaptı. "Irak'ın işgali ve iklim değişikliğinde ortak nokta gerçeğin görmezden gelinmesi ve reddedilmesidir. İklim krizi şimdiye kadar karşı karşıya olduğumuz en tehlikeli kriz, ama aynı zamanda en büyük fırsatları da sunuyor bize." diye ifade eden Gore alınacak önlemlerin yaşam kalitesini iyileştirecek değişiklikler yapma ve ekonomimizi güçlendirme fırsatı da veriyor" dedi.

Doğal Hayatı Koruma Vakfı Başkanı Akın

Öngör ise bütün siyasi partilerin programlarını incelediğini, ancak hiçbir siyasi partinin küresel ısınma ve iklim değişikliği tehditlerine karşı çözüm önerisi olmadığını söyledi.

YENİLENEBİLİR ENERJİ NEDİR

Halen çoğu ülkede enerji için ağırlıklı olarak kömür, petrol, doğalgaz kullanılmaktadır. Fosil yakıtlar denilen bu kaynaklar yenilenebilir değildir. Bu kaynaklar hem sınırlıdır bir gün bitebilir, hem de rezervler azaldıkça fiyatı pahalılaşacaktır. Bunun aksine yenilenebilir enerji kaynakları (rüzgar enerjisi ve güneş enerjisi) sürekli olarak kendilerini yeniledikleri için tükenmezler. Yenilenebilir enerjilerin çoğu direkt ya da indirekt olarak güneşten kaynaklanır. Güneş ışığı ya da güneş enerjisi ısınmak ve aydınlanmak için evlerde ve diğer binalarda doğrudan kullanılırken, elektrik üretmek, su ısıtmak, soğutmak ve çeşitli ticari ve endüstriyel amaçlarla da indirekt olarak kullanılmaktadır. Diğer enerji kaynakları sonlu ve sınırlı iken yenilenebilir enerjiler hiç tükenmezler.

Yenilenebilir enerji teknolojileri çevreyi fosil enerji teknolojilerinden daha az etkiler. Çünkü kirleticisi yoktur. Kaynağının bitmesi söz konusu değildir. Her zaman da var olacaktır. Sera etkisi ve küresel ısınma konuları sebebiyle önem verilmesi gerekmektedir.

SERA ETKİSİ NEDİR

Kömür, doğalgaz ve fueloil gibi fosil yakıtlar, yüksek basınç altında oluşmuş ve karbondioksit içeriği bakımından çok zengin organik maddelerdir. Bu yakıtların kullanımı sonucunda açığa çıkan CO² gazı, atmosfere karışır. Normalde karbon döngüsünün bir parçası olan bu olay, fosil yakıtların kullanımının artması ile atmosferdeki CO² miktarının normalden yüksek seviyelere çıkmasına neden olur. Havanın başlıca iki bileşeni olan oksijen ve azot gazları, güneşin gözle görülebilen dalga boylu ışınlarını yansıtır ve morötesi ışınların bir kısmını da absorblar (soğurur). Dünya yüzeyine ulaşabilen güneş ışınları, yeryüzü tarafından soğurularak ısıya dönüştürülür. Bu ısı, yeryüzündeki atomların titreşimine ve kızılötesi ışımaya yapmalarına neden olur. Bu kızılötesi ışınlar, oksijen veya azot gazı tarafından soğurulmaz. Ancak havada bulunan CO² ve CFC (kloroflorokarbon) gazları, kızılötesi ışınların bir kısmını soğurarak, atmosferden dışarı çıkmalarını engeller. Bu soğurma olayı, atmosferin ısınmasına yol açar. Bunun sonucunda dünya, güneşin altına park edilmiş bir arabanın içi gibi ısınır. İşte bu etkiye, "sera etkisi" adı verilir. Sera etkisi dünya yüzeyinin ortalama sıcaklığını değiştireceği için, uzun vadede iklimlerde değişiklikler, buzulların erimesi, mevsimlerin kayması ve tarım alanlarının verimsizleşmesi gibi çok ciddi sorunlara neden olabilir. Uzun dönemde, yeryüzünün, güneşten aldığı enerji kadar enerjisi uzaya vermesi gerekir. Güneş enerjisi yeryüzüne kısa dalga boylu radyasyon olarak ulaşır. Gelen radyasyonun bir bölümü, yeryüzünün yüzeyi ve atmosfer tarafından geri yansıtılır. Ama bunun büyük bölümü, atmosferden geçerek yeryüzünü ısıtır. Yeryüzü bu enerjiden, uzun dalga boylu, kızılötesi radyasyonla kurtulur. Gezegenimizin yüzeyi tarafından yukarıya salınan kızılötesi radyasyonun büyük bölümü atmosferdeki su buharı, karbondioksit ve doğal olarak oluşan diğer "sera gazları" tarafından emilir. Bu gazlar enerjinin, yeryüzünden geldiği gibi doğrudan uzaya geçmesini engeller. Birbiriyle etkileşimli birçok süreç (radyasyon, hava akımları, buharlaşma, bulut oluşumu ve yağmur dahil) enerjisi atmosferin daha üst tabakalarına taşır ve enerji oradan uzaya aktarılır. Bu daha yavaş ve dolaylı süreç bizim için bir şansır; çünkü yeryüzünün yüzeyi enerjisi uzaya hiç engelsiz gönderebilseydi, o zaman yeryüzü soğuk ve yaşamsız bir yer, Mars gibi çıplak ve ıssız bir gezegen olurdu. Atmosferdeki gazların gelen güneş ışınımına karşı geçirgen, buna karşılık geri salınan uzun dalgalı yer ışınımına karşı çok daha az geçirgen olması nedeniyle Yerküre'nin beklenenden daha fazla ısınmasını sağlayan ve ısı dengesini düzenleyen bu doğal süreç sera etkisi olarak adlandırılmaktadır.

Yapmamız Gerekenler

Tehlike büyük bir hızla yaklaşıyor. Ne yapmamız gerektiğini biliyor muyuz? Yapmamız gerekenleri bildiğimiz halde umursamayıp, kirlletmeye, yok etmeye ara vermeksizin devam mı ediyoruz? Okuyalım, öğrenelim, uygulayalım.

Devlet Olarak küresel ısınmaya karşı yapılabilecekler

- ◆ Öncelikle Türkiye'nin gerçekçi bir sera gazı değerlerini belirlemek
- ◆ Hidrolik enerjiden en fazla yararlanmak.
- ◆ Rüzgar enerjisi, güneş enerjisi, jeotermal enerji ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarını teşvik etmek.
- ◆ Boş arazileri ağaçlandırmak.
- ◆ Orman yangınlarını kontrol etmek.
- ◆ Termik santrallerde, iyi yakma metotlarını geliştirmek ve kaliteli yakıt kullanmak.
- ◆ Isınma amaçlı yakıtları kontrol etmek.
- ◆ Halkı bilinçlendirmek.
- ◆ Tarım politikasını gözden geçirmek.
- ◆ Turizm planlamasını yeniden yapmak.

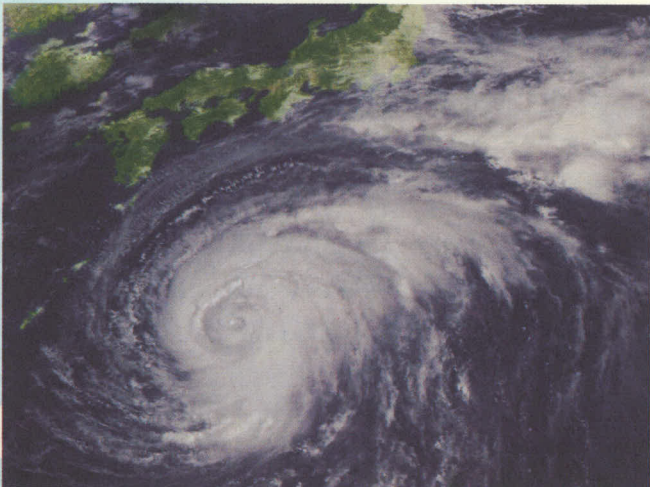
Yerel Yönetimlerin Küresel Isınmaya Karşı Yapılabilecekleri

- ◆ İklim değişiminin etkilerini çocuklarımız ve onların çocukları daha çok yaşayacaklar. Bu nedenle, okullarda iklim değişimi konusunda eğitici programlar düzenlemek.
- ◆ Enerji ve su tasarrufunu projelendirerek uygulamaya sokmak.
- ◆ Yeni su kaynakları ve yenilenebilir enerji kaynakları bulmak.
- ◆ Sera gazlarını azaltacak önlemleri ve denetimleri artırmak.
- ◆ Altyapı ve yerleşim planlamalarında iklim değişimi etkilerini göz önüne almak. " Büyük şehirlere göçü cazip halden çıkartmak, geri göçü özendirme.

Birey Olarak küresel ısınmaya karşı yapılabileceklerimiz

- ◆ Evde en çok kullanılan 5 ampülü en az enerji tüketen cinslerle değiştirmek. 2.5 milyon evde yapılan bu uygulama ile 1 yılda 800.000 aracın atmosfere verdiği sera gazına eşdeğer tasarruf yapmış oluyoruz. Aynı zamanda elektrik faturamız da düşük gelecektir.
- ◆ Evlerdeki 2. televizyonları teke indirmeliyiz. Klimaların filtrelerini 3 ayda bir değiştirmeliyiz. Kirlenen filtreler hava akışını yavaşlatacağından cihaz daha fazla enerji harcayacaktır.
- ◆ İşyerinize veya evinize alacağınız yeni ekipmanların mutlaka enerji tasarrufu fazla olanlarını tercih edin.
- ◆ Su kullanımındaki savurganlık, hem enerji tüketimini, hem de su tüketimini artırmaktadır. Örneğin, diş temizliğinde ve traş olurken musluklar mutlaka kapatılmalıdır. Sabunu elinize aldıktan sonra musluğu açma alışkanlığını edinin.
- ◆ Tuvaletlerin sifonları, sızıntılara karşı gözden geçirilmelidir.
- ◆ Ekili hobi bahçenizi mutlaka küçültün. Sulama gerektirmeyen alanları büyütün. Az sulama gerektiren bitkiler diki.
- ◆ Aracınızı hortumla değil de kova su ile yıkayın.
- ◆ Evinizde ve işyerinizde, kullanmadığınız zamanlarda, TV, radyo, bilgisayar gibi elektronik cihazların fişlerini çekin.
- ◆ Televizyon, klima gibi elektronik cihazları stand-by konumunda bırakmayıp, düğmesinden kapatın.
- ◆ Yaz aylarında evinizin güneş alan penceresine beyaz perde takın ve gün boyu kapalı tutun.
- ◆ Ağaç diki. Her ağaç atmosferden önemli ölçüde sera gazı (CO²) emer.
- ◆ Yakın mesafelere yürüyün.
- ◆ Aracınızı düşük hızda kullanın. "Para sizin olabilir ama dünya hepimizin."

Bunları en az beş kişiye anlatın.

Al Gore'un Türkiye'nin de dünyada küresel ısınmadan ilk etkilenecek bölgelerden biri olduğunu açıklamasını takiben hemen bir ay içerisinde etkiler görülmeye başlandı bile. Öncelikle Trakya'da ayçiçeği tarlalarındaki ürünlerin kuraklık sebebiyle kurumaya başladığı ve hasat zamanı verimin çok azalacağı açıklandı. Ardından kırmızı mercimek ve çeltik tarlalarının da susuzluktan etkileneceği açıklandı. Bilindiği üzere çeltik yani pirinç ülkemizde birincil tahıl kaynaklarımızdan biridir. Temmuz ayı sonu itibarıyla yetkililer çeltik tarlalarındaki devridaim eden suyun 25-30 gün süre ile yeterli ölçüde bulunduğu ancak daha sonrasında sıkıntı yaşanacağını açıkladılar. ABD ve İtalya'dan mısır ithal ettiğimiz gibi birde diğer tahılları da daha çok oranda ithal etmek zorunda kalacağız. Tarla verimliliğinde gerileme bekleniyor. Bunun akabinde doğal olarak bu ürünlerin fiyatı da artacağı aşikardır.

Susuzluğa halkımızı bilinçlendirerek tasarruf önlemleri anlatılmasıyla birlikte bir kısım tasarruf sağlandığı açıklandı. Benzin istasyonlarında araba yıkanması yasaklanması da iyi bir tedbir olmuştur. Antalya'da sıcakların yoğun olması sebebiyle elektrik tüketimindeki ani artışa kısıtlamalara gidilmek zorunda kalındı. Büyük metropollerde su kesintileri başladı. Hastanelerde acil ameliyatlar dışındaki vakalar ileriki tarihlere ertelendi. Küresel ısınma gelecek nesilleri etkileyecek denirken yıldırım hızı ile şimdiden hepimizi etkilemeye başladı. Çok acil önlemler alınması gerekiyor. Yazımız içerisinde kişisel önlemleri bir kez daha gözden geçirmeniz ve tüm bunları başkaları ile paylaşarak, kişileri uyararak yaşamımızı devam edeceğimiz tek gezegen olan dünyamızı korumada bir parça da biz katkıda bulunalım.